

Tilsyn – BørneU.N.I d. 28.2., d. 1.3. og d. 3.3. 2023

Indledning

Inden selve tilsynsdagene i februar – marts 2023 har jeg d. 10. januar 2023 et formøde med skolelederen. Rart at komme på skolen og opleve den gode stemning og rart at føle sig velkommen – velvidende at det handler om tilsyn og med hvad der dertil hører. Og lidt trist at det er mit sidste år som tilsynsførende på skolen.

Vi drøfter forskellige temaer, hhv. elevtal, ændringer i lærerstaben, elever med særlige behov, digitale medier, trivselsplaner, læseplaner og andre væsentlige forhold når det handler om en skoles liv. Vi kommer også rundt om skolens tanker om og anvendelse af designpædagogik og om at vedligeholde designmetoderne.

Vi drøfter det kommende tilsynsskema hvad angår forskellige fag og klassetrin.

Vi aftaler at jeg deltager i forældrekredsens møde d. 25. april.

Efterfølgende fremsender skolens leder det endelige skema for tilsynet i 2023.

Lovgrundlag: På baggrund af overværelse af undervisning, forskellige drøftelser med skoleleder og lærere samt vurdering af undervisningsmaterialet skal den tilsynsførende vurdere om *skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen*. Herunder indgår også en vurdering af elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk samt nogle overvejelser om frihed og folkestyre – se senere.

På de 3 tilsynsdage overværer jeg undervisning i dansk, engelsk, matematik, værksteder og idræt.

Specifikt om de overværede undervisningstimer:

Tirsdag d. 28.2.:

Morgensamling 0.-1. klasse – oplæsning af 'Svendman' (Kim Fupz Aakeson). Læreren skaffer sig ro ved at løfte armen. Indledende snak ved læreren – har nogen ladet sig inspirere til gode gerninger? Læreren fortæller selv om en dame der her til morgen var væltet på sin cykel og om hvordan han hjalp hende. Kort resumé af historien – Svendman bag toiletpapir i en varevogn. Læreren starter støttet af billeder via projektoren. Stor opmærksomhed hos eleverne. Oplæsning ca. 15 minutter. Prøv at være Svendman til vi ses igen næste tirsdag. En dejlig måde for eleverne at starte dagen på.

Værksteder 0 – 1. klasse – 4 forskellige: Mad, teater, træværksted og billedkunst. Grupperne hedder Gamerne, Pandaernes klatretræ, De flyvende pingviner og Kittykat. Grupperne fordeles på de 4 værksteder.

Læreren sikrer sig at alle ved hvor de skal hen. De eleverne der ikke kan huske hvilken gruppe de hører til får god hjælp af de andre elever. God intro og rammesætning.

Mad: Skal lave kanelsnegle. Uro – læreren tæller 3-2-1. Roen sænker sig. Fordeling af eleverne ved 2 borde – en skål pr. par. Læreren kommer rundt med ingredienserne. Opdager at smørret skal smeltes. Læring i gang fra begyndelsen.

Teater: Skal lave film – opvarmning først. Hvad er fantasi?, spørger læreren. Alle mennesker har en fantasiknap.

Er elev skal starte en historie og de andre skal fortælle videre. 'En gang var der en der hed Sofie, der skulle på toilettet. Hun lavede så meget lort at hun begyndte at flyve. Kom helt op til månen. Mødte et monster der dræber rumvæsener ...' Læreren: Hvad er vigtigt når vi fortæller? Eleverne: At lytte og være et godt publikum. Sige ja til hinanden. Hvem vil være skuespiller? 4 elever udpeges og klæder sig ud. De andre sætter sig som publikum. En lærer med rummelighed og tålmodighed – en 'moderne' autoritet.

Læreren byder velkommen – præsentation af skuespillerne. Læreren interviewer skuespillerne. Publikum opfordres til at klappe efter hvert interview. Læreren hjælper dem der har svært ved at udtrykke sig. Læreren tager billeder af skuespillerne – kan ses på whiteboardet. Hvor skal handlingen foregå? Muligheder på tavlen, billederne klippes ind. Så sej teknik! Der lægges stemmer på. Hvad vil personerne mon nu? Læreren opfinder en dialog som eleverne indtaler. En fælles cirkussang optages. Så mellemmad og filmfremvisning. Læreren byder velkommen til filmpremiere.

En eksemplarisk læringslektion.

Engelsk – 3. klasse

Engelsk begynder kl. 10.15 efter spisning – program på tavlen: 0 – 100, What do you know about jobs, color song. Læreren starter på engelsk. Eleverne sidder dels i delvis blandede grupper og dels på række langs væggen. Læreren holder en orange peberfrugt op – hvad hedder den og hvilken farve? Tælle fra 0 til 100 i dag. Små opgavesedler deles ud; fx tælle fra 20 – 30, fra 1 – 10 osv. Alle får en seddel – gør det i par i 2-3 minutter i et større lokale udenfor.

En livlig klase, der kan håndteres af læreren ved udvisning af imponerende tålmodighed.

Inde i klassen tæller forskellige elever på skift fra 0 – 100, fx 0-10, 11-20 osv. Nu mere ro på og opmærksomhed på det faglige. Opgavesedlerne samles ind. Læreren tæller og eleverne skal tælle sammen med ham.

Billede af en bager (baker) på whiteboardet; is it a man? What is he doing? What is he wearing – has he on? What has he in his hand? Andre farver på billedet. Nye billeder med en cook og en builder. Uro – taler forbilledligt pænt til eleverne fx 'Vil du være sød at lade være med ...'

Eleverne skal nu 2 og 2 snakke om billedet af 'the Builder'. Hvad har han på, hvilke farver har hans tøjdele osv.?

I plenum deles hvad eleverne har talt om. Livligheden stiger igen – læreren fortsætter ufortrødent. Inspirerende udsmykket lokale.

Så billeder af 'Butcher' og 'Carpenter'. Til en elev, der er urolig: 'Det duer ikke for mig og det duer vist heller ikke for dig'. Eleverne taler – højt – 2 og 2 om de 2 sidste billeder. Læreren klapper for ro – eleverne klapper.

Color song – videoklip på whiteboardet. Læreren spille guitar til sangen. Klatter med farver på tavlen, luk jeres øjne, hvem kan huske farverne – på engelsk? Flere elever skal prøve – svært med lukkede øjne.

Color song som fællessang med guitarledsagelse.

Forslag til aktiviteter i udepausen på tavlen; fx sit-ups, push-ups mv.

Dejligt at være elev i denne lektion.

Dansk – 7. klasse

Anne Linnet sange på mens eleverne bliver klare. Endnu en opfordring til at lægge telefon i kassen. Tager ret lang tid at komme i gang. Læreren delagtiggør eleverne i dette dilemma. Uddelegering af ansvar?

Nyt forløb frem til påske om 'Erindringer'. Dagens aktiviteter i den sammenhæng er skriveøvelse, Barndommens Gade og billeder.

Eleverne råbes op – opgørelse på tavlen over hvor mange der kom for sent i morges.

Om erindringer, hvad betyder det? Eleverne: et minde, noget man kan huske mv.

Eleverne skal genkalde sig/erindre et rart barndomsminde og skrive om det; lidt opvarmning i et par minutter. Det allerførste minde fra nogle elever: skubbet ned i en boldkurv, hugge brænde, tur til USA, i Thailand som 2-3årig.

Info på tavlen; mindet skal være rart og handle om sanseindtryk. Hvor er du, hvordan ser der ud, hvilke farver og dufte, en lyd, nogle dufte mv.? Må godt folde sanseindtrykket ud. Hvorfor er lige dette minde et rart minde? Skriveriet varer 10-15 minutter. Historierne samles sammen. Overgang til en Tove Ditlevsen-tekst. Hvem var hun? Elevudsagn om Tove D. Digtet 'Barndommens Gade'. Om Anne Linnets sange inspireret af Tove D.

Video 'Anne Linnet – Barndommens Gade'. Hvad tager den fat på? Barndom fx hinkeruder, om tiden midt 80'erne. Opgave: Hver bordgruppe (nogle blandede, andre ikke) skal arbejde med et vers fra digtet/sangen. Støtte- og arbejdsspørgsmål – om svære ord, tekstforståelse, stemningen, relation til eget liv mv. – kan findes elektronisk.

Det må siges at fokusering og koncentration er meget forskellige fra gruppe til gruppe.

Plenumgennemgang af versene med ordforståelse og tekstfortolkning.

Om lektier til i morgen – 'Skæbnemageren' til side 51.

Onsdag d. 1.3.:

Dansk – 2.-3. klasse

Samling på gulvet på måtter. Opfordring til at deltage i fællesskabet. 'Kuffert' er på programmet i dag. Opråb med elevtal om hvordan morgenen er gået. En elev uden tal. Hvad bruges tallene egentlig til?

En elev præsenterer sin 'kuffert'. Hendes forældre er med. 'Indholdet' er Djursland Sommerland. Struktureret oplæg med power-points. En opmærksom elevgruppe, der lytter koncentreret. Mange elevspørgsmål og lærerfeedback efter præsentationen. Pigen er glad og tilfreds med sin præsentation – og forældrene er stolte. Lærerne skaber en klar og tryk ramme for fremlæggelsen – og giver eleven brugbare ord med på vejen.

Matematik – 3. klasse

Læreren fortæller om programmet – klassen skal ned i gården og lave divisionsstafet – en slags Stratego. Først skal der laves brikker til aktiviteten – grønt og orange hold. Så ned i gården og i gang efter en kort og klar instruktion. Lærerautoritet – væren og faglighed. Dejligt med motion og bevægelse – noget mere af dette.

Temadag 0.-1. klasse

Skal lave noget med tomater. Samling på gulvet – uddeling af 'dimseting' til afledning af uro. Om hvordan tomater bliver til, om forskellige slags tomater – med mulighed for smagsprøver. Mange elevspørgsmål undervejs – hånden skal op for at komme til at sige noget. 'Regelbrydere' dysses ned. Eleverne gode til at give hinanden plads og vente på hinanden. Op og stå og lege 'Peter siger ...' fx stå som en soldat, pluk 7 æbler, pluk 3 svampe, sid på hug, hop 13 gange og så rumraket. Og så er det tid til frokost.

5. klasse – dansk

Bogen 'Jeg er William'. Læreren læser op – har først snakket med eleverne om aktiv lytning.

Mange gode elevsvar. Eleverne skriver og tegner på et uddelt ark 'Jeg er William' under oplæsningen. Godt til at fastholde fokus og koncentration. Efter læsning starter aktiviteten 'Quiz og

byt'. Eleverne får hver et kort med et ord på – ordet skal forstås. Rundt mellem hinanden, læse op og svare på skift. Bytte kort. Hånden op når parret er færdig og klar til et nyt møde. Samling – på plads. Svære ord gennemgås og 'oversættes' fx krybekælder, ransagning, bungalow. Når man mener det samme som andre krydses armene på brystet. Til sidst læsning alene eller i makkerpar. En ret afvekslende lektion – her kunne med fordel slutes af med snak om elevudbytte.

Engelsk – 9. klasse

4 grupper dannes af læreren. Om racisme i USA. Statistik om politivold – de sorte klart de mest udsatte. Dialog på engelsk om dette. Læreren taler engelsk og eleverne gør også dette i en vis udstrækning. Et par elever er faldet hen. De dannede grupper arbejder videre med spørgsmål i relation til temaet om racisme. Eleverne opfordres til at snakke engelsk i grupperne. Forskellige links og hjemmesider er i spil – eleverne kan efter eget valg bruge disse henvisninger. Grupperne skal senere denne dag fremlægge et resumé for deres klassekammerater. Klar lærerinstruktion og god støtte til eleverne undervejs.

Fredag d. 3.3.:

Idræt – 1. klasse

Klassen møder ind kl. 8:20 og undervisningen starter kl. 8:30.

Eleverne samles langs væggen og bliver råbt op af den ene af de 2 lærere. Eleverne nævner et tal – de fleste siger 3. Handler om hvordan starten på dagen har været.

Lærerne kommenterer 3 tallene; 'nok fordi I skal lave rollinger i dag, fordi det er fredag og en lang weekend venter'. En af lærerne fortæller om dagens program – stor lydhørhed. Hyggesnak inden musik kommer på – 'Køb bananer'. Opvarmning – eleverne løber rundt i salen. Så gadedrengeløb, så dreje rundt, høje knæløftninger, sprællemænd. Eleverne er meget motiverede.

I den ene ende af salen viser en af lærerne nogle øvelser som eleverne skal kopiere. Musik på, eleverne følger lærerens bevægelser.

Kæmpemåtte lægges ned på gulvet; fælles samlet instruktion, derefter eleverne på plads på måtten i rækkefølge bestemt af læreren. Op og stå, alle ret, gevær frem og klar, lad og skyd. Sidde og hoppe i takt på måtten. Op og stå, et skridt frem på en lige linje. Gå i denne rækkefølge ned til enden af måtten. Individuel løbetur på måtten. Det samme med en hoppetur. Dejligt at alle er aktive hele tiden – for megen instruktion i en gymnastiksal er træls! Fortsætter med forskellige hop. Alle elever er med – en enkelt kræver lidt særlig opmærksomhed. Læreren viser forskellige hoppetyper og eleverne kopierer. Så myrere – kræver koordinerede bevægelser.

Vejrmøller – en slår sig lidt og der strammes op på modtagelsen. Flere hoppetyper og andre måder at bevæge sig på.

Kolbøtter – læreren viser en 'snydekolbøtte', dvs. ruller på skulderen. Så almindelig kolbøtte og en slags flyvekolbøtte. Og så prøver eleverne.

Kæmpemåtte på tværs – 2 hold der kaster bolde over måtten til hinanden. Ved stop tælles hvem der har færrest bolde på deres halvdel. Jeg går på besøg i 0. klasse.

Matematik – 6. klasse

Livlig klasse – læreren får hurtigt styr på lydniveauet. 'Dejligt at se jer'. Læreren har været syg i starten af ugen; forhører sig om hændelser mv. fra denne periode. Læreren skriver timens program på tavle; kopiark, tavle-forklaring, individuelt i kladdehæfterne.

'Hvad er gennemsnit?' Elev: 'Summen af alle tal divideret med antallet af tal'. Ex med gennemsnit af skostørrelse. Gennemsnit = middeltal. Kopiark og lommeregner deles ud – blive siddende på plads. Arbejde med opgaven ca. 20 minutter. Stort set koncentreret arbejde i grupper af forskellige

størrelser med både drenge og piger. God lærerstøtte undervejs. Pause og vanddrikning. Nogle bliver siddende og arbejder – andre forlader klasserummet. Kommentarer til det brugte kopiark. Nye opgaveark uddeles. Læreren læser op fra arket. Om plat og krone. 2 mønter op i luften – landingsmuligheder/sandsynlighed. Skrive navn på arket. Arbejde sammen om besvarelser af spørgsmål i gruppen. Hvis færdig så matematikbogen Matematrix 6 s. 107 – øvelse 13 og 14. Effektiv læringstid. Spisning.

Dansk – 9. klasse

Et par elever er til klimademonstration. Læreren skaffer sig ro på en behagelig måde.

Vi starter med 1 minuts mindfulness med musik.

Det moderne gennembrud 1870 – 90. Har læst tekster af Amalie Skram. I dag Henrik Pontoppidans novelle 'Nådsensbrød' fra 1887. Typisk Pontoppidan: realisme, ironi, kritik af religionen mv.

Læreren fortæller om romanen ved hjælp af slids. Optræk til ballade, folk stimler sammen. Om en gammel dame Stine, der skal ud af sit hus og på fattig- og arbejds huset ('Kassen'). Skal udføre lettere tvangsarbejde og noget om den sure inspektør. Om maden og 'brummen'. Tilbage til Stine, sognefogeden inddrages. Han har en vogn med. Lars Smed blander sig men fogden kører afsted med Stine.

Lars Smed sender ondt blik til sognefogeden, provsten er også involveret.

Vi hører teksten i plenum – eleverne læser med. Eleverne skal markere med blå = gamle ting, rød = det moderne gennembrud og grøn = ironi. Oplæsning starter, pause til at sætte markeringer.

Læreren hjælper til når der bliver usikkerhed med markeringerne.

Oplæsning igen. Kommentarer om inspektøren. Oplæsning slut. Kommentarer til novellen i plenum. Skrive huskedata ind online om Henrik Pontoppidan / Nådsensbrød 1887.

Hvad synes I om den læste novelle? Var det en hjælp at se slidsene inden?

God opmærksomhed fra eleverne her fredag eftermiddag, faciliterende kommunikation mellem lærer og elev. Sej lærerenergi, ud- og vedholdende. Afstemmende.

Cirkel på gulvet – armlængde afstand – klappe på skulderen og sige hvor gode vi har været.

Engelsk – 9. klasse

Læreren taler engelsk fra lektionens start. Det samme gør eleverne.

Program: 1. intro (Black Lives Matters) – 2. Civil war – 3. 50'erne og 60'erne – 4. Today's Pop Culture

Eleverne på gulvet; tale med hinanden på engelsk om tidligere arbejde med Civil War som en del af Black Lives Matters. Om Amendments (ændringslove) – glem aldrig disse.

Fish Bowl om Jim Crow-laws; 4 elever fortæller på engelsk til og inspirerer hinanden med deres viden om disse love.

Fish Bowl om Rosa Park; igen med 4 elever.

Fish Bowl om Martin Luther King; igen med 4 elever.

Fish Bowl om Malcom X – ligeledes med 4 elever.

Spændende måde at organisere undervisningen på.

Snakke i grupper om racisme i film og musik, lave grimme ansigter ...

Spørgsmål tilsynet skal besvare:

- **Frihed og folkestyre**

Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Det tænker jeg at skolen gør, hvilket kan ses og fornemmes i fx samværsformer, samarbejde, kommunikation og ligeværdighed. Eleverne er medspillere i en dynamik, hvor lærerne tager deres autoritet på sig og fremstår som mervidende og ikke bedrevidende. Det handler om at praktisere frihed under ansvar – og dette får eleverne mulighed for. Eleverne får også mulighed for at møde voksne, der skaber ligeværdige relationer og tør stå ved den asymmetri, der ligger i et læringsforhold mellem lærer og elev.

Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Grundtanken er, at det er en samfundsopgave at uddanne borgerne til aktiv deltagelse i demokratiske processer, dvs. det også er skolens opgave at uddanne eleverne til aktive borgere, der kan tage del i demokratiske processer. At være en demokratisk borger handler om at tage del i samfundet. Det handler om at kende sine rettigheder, respektere andres, og tage medansvar for og bidrage til det fællesskab, man er en del af. Fx det at være elev i en skole.

Skolen skal via inddragelse af eleverne i alle aktiviteter i skoledagen forberede eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver.

Dialog, ligeværdighed, respekt og forståelse for forskellighed og ligeværdige samværsformer er væsentlige begreber i denne sammenhæng.

Disse begreber er løbende i spil i dagligdagen på BørneU.N.I.

Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Dette sker på skolen dels gennem skolens udvikling og styrkelse af elevernes demokratiske dannelse – se ovenfor – og dels gennem de valgte arbejdsformer og undervisningstemaer.

Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

I stort set alle de overværede undervisningslektioner arbejder drenge og piger sammen såfremt læringsaktiviteterne kalder på samarbejde i form af par- og gruppeaktiviteter.

Generelt om de overværede undervisningstimer:

Står undervisningen inden for det humanistiske, det naturfaglige og det praktisk/musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Under punktet 'Specifikt om de overværede undervisningstimer' er beskrevet undervisningslektioner fra de 3 besøgsdage. Den overværede undervisning forløber i større eller mindre grad som en kombination af lærerinstruktion med eller uden tavle/whiteboard og opgaveløsning individuelt, i par eller i grupper. Der lægges vægt på at eleverne selv skal kunne arbejde med de stillede opgaver med støtte, kunne bede om hjælp og kunne forklare hvordan de når frem til en løsning.

Undervisningen er afvekslende hvad angår lærer- og elevinvolvering, hvilket stiller krav om tydelig formulering af målene med den enkelte lektion og til evaluering af elevernes opnåelse af målene / udbytte af undervisningen. Dette kunne skolen nok med fordel arbejde videre med.

Står elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

I fagene dansk, matematik og engelsk vurderes elevernes standpunkt at stå mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Tegn på dette er fx undervisningslektionernes mål og relevante indhold, elevernes faglige niveau mundtligt og skriftligt og det anvendte undervisningsmateriale.

Sammenfattende:

Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Det kan også i år konstateres, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Herunder indgår også en vurdering af at elevernes standpunkt i dansk, engelsk og matematik er tilfredsstillende. Det samlede undervisningstilbud – på baggrund af de 3 tilsynsdage – står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. De overværede timer er præget af faglighed og aktiv elevdeltagelse – det skinner igennem at det handler om elevernes læring og udvikling. Lærerne er velforberejede og fagligt kompetente, hvilket giver sig udtryk i den set faglighed hos eleverne. Lærerne anvender forskellige undervisningsformer (tavleinstruktion, oplæsning, spørgen mv.) og lægger i gennemførelsen af undervisningen vægt på anvendelse af forskellige arbejdsformer (mere eller mindre elevstyret og selvstændigt). Ligeledes anvendes forskellige organisationsformer (eleverne arbejder alene, i par, i grupper mv.). Det anvendte undervisningsmateriale – tavler, bøger, computerprogrammer, digitale platforme, kopiark mv. står mål med undervisningsmaterialet i folkeskolen.

Det ser ud til at eleverne med deres set forskelligheder trives på skolen og har mulighed for at lære i de undervisningssituationer hvor motivation og koncentration er til stede.

Der er ikke tvivl om at det at være elev på BørneU.N.I giver et godt grundlag og udgangspunkt for den videre færd i et samfund under – til tider for – hastig forandring.

Udvalgte temaer fra tilsynsdagene til drøftelse

Effektiv læringstid

Væren og viden

Ligeværdig / asymmetrisk relation

'Skæld ud'

Lærerautoritet og grænser for elevadfærd

Lighed mellem kønnene

Mødetid – komme 'for sent'

Mål for lektionerne og evaluering af elevudbytte

Lektier

Brug af digitale medier – skærmtid

Mobiltelefoner

Udsmykning af klasselokaler

Progression – involvering, relationer, arbejdsformer, selvstændigt arbejde mv.

Henrik Fischer / tilsynsførende

Marts 2023

